

अथ सरस्वतीक्षमायाचनास्तोत्रम्

॥ ॐ ऐं महासरस्वत्यै नमः ॥

कृपां कुरु जगन्मातर्मा मेव हतचेतसम् । गुरुशापात्स्मृतिभ्रष्टं विद्याहीनं च दुःखितम् ॥ 1 ॥
 ज्ञानं देहि स्मृतिं देहि विद्यां विद्याधिदेवते । प्रतिष्ठं कवितां देहि शक्तिं शिष्यप्रबोधिकाम् ॥ 2 ॥
 ग्रन्थकर्तृकशक्तिं च सत्शिष्यं सुप्रतिष्ठितम् । प्रतिभां सत्सभायां च विचारक्षमतां शुभाम् ॥ 3 ॥
 लुप्तं सर्वं दैववशात् तान्विभूतं पुनःकुरु । तथाघभस्मं च यथा करोति देवता पुनः ॥ 4 ॥
 ब्रह्मास्वरूपा परमा ज्योतिरूपा सनातनी । सर्वविद्याधिदेवी या तस्यै वाण्यै नमो नमः ॥ 5 ॥
 यया विना जगत्सर्वं शश्वद् जीवन्मृतं सदा । ज्ञानाधिदेवी या तस्यै सरस्वत्यै नमो नमः ॥ 6 ॥
 यया विना जगत्सर्वं मूकमृन्मद्वच्च सदा । वागाधिष्ठातृदेवी या तस्यै वाण्यै नमो नमः ॥ 7 ॥
 हिमचन्दनकुन्देन्दु कुमुदाम्भोजसन्निभाम् । वर्णाधिदेवी या तस्यै चाक्षरायै नमो नमः ॥ 8 ॥
 विसर्गबिन्दुमात्रासु यदधिष्ठानमेव च । तदधिष्ठात्री या देवी भारत्यै ते नमो नमः ॥ 9 ॥
 यया विनात्र संख्याकृत्संख्यां कर्तुं न शक्यते । कालसंख्यास्वरूपा या तस्यै देव्यै नमो नमः ॥ 10 ॥
 व्याख्यास्वरूपा या देवी व्याख्याधिष्ठातृदेवता । भ्रमसिद्धान्तरूपा या तस्यै देव्यै नमो नमः ॥ 11 ॥
 प्रज्ञाज्ञानस्मृतिमेधा प्रतिभाकल्पनाधृतिः । विवेकस्फूर्तिशक्तिर्या तस्यै देव्यै नमो नमः ॥ 12 ॥
 सनत्कुमारो ब्रह्माणं ज्ञानं पप्रच्छ यत्र वै । बभूव जडवत्सोऽपि सिद्धान्तं कर्तुमक्षमः ॥ 13 ॥
 तदा जगाम भगवान् आत्मा श्रीकृष्ण ईश्वरः । उवाच सततं स्तोत्रं पाणिरिति प्रजापतिम् ॥ 14 ॥
 स च तुष्टाव त्वां ब्रह्मा चाज्ञया परमात्मनः । चकार त्वत्प्रसादेन तदा सिद्धान्तमुत्तमम् ॥ 15 ॥
 यदाप्यनन्तं पप्रच्छ ज्ञानमेकं वसुन्धरा । बभूव मूकवत्सोऽपि सिद्धान्तं कर्तुमक्षमः ॥ 16 ॥
 तदा त्वां च स तुष्टाव संतस्तः कश्यपाज्ञया । ततश्चकार सिद्धान्तं निर्मलं भ्रमभंजनम् ॥ 17 ॥
 व्यासः पुराणसूत्रं च पप्रच्छ वाल्मिकं यदा । मौनीभूतः स सस्मार त्वामेव जगदम्बिकाम् ॥ 18 ॥
 तदा चकार सिद्धान्तं लद्वरेण मुनीश्वरः । संप्राप निर्मलं ज्ञानं प्रमादध्वंसकारणम् ॥ 19 ॥
 पुराणसूत्रं श्रुत्वा स व्यासः कृष्णकुलोद्भवः । त्वां सिषेव दध्यौ च शतवर्षं च पुष्करे ॥ 20 ॥
 तदा त्वत्तो परं प्राप्य स कवीन्द्रो बभूव ह । तदा वेदविभागं च पुराणानि चकार सः ॥ 21 ॥
 यदा महेन्द्रो पप्रच्छ तत्त्वज्ञानं शिवाशिवम् । क्षणं त्वामेव संचिन्त्य तस्मै ज्ञानं ददौ विभुः ॥ 22 ॥
 पप्रच्छ शब्दशास्त्रं च महेन्द्रश्च बृहस्पतिम् । दिव्यं वर्षसहस्रं च सः त्वां दध्यौ च पुष्करे ॥ 23 ॥
 तदा त्वत्तो परं प्राप्य दिव्यं वर्षसहस्रकम् । उवाच शब्दशास्त्रं च तदर्थं च सुरेश्वरम् ॥ 24 ॥
 अद्यापि ये शिष्यानध्यापयन्ति च मुनीश्वराः । ते च त्वां परिसंचिन्त्य प्रवर्तन्ते सुरेश्वरी ॥ 25 ॥
 त्वं संस्तुता पूजिता च मुनीन्द्रमनुमानवैः । दैत्येन्द्रैश्च सुरैश्चापि ब्रह्माविष्णुशिवादिभिः ॥ 26 ॥
 जडीभूतः सहस्राक्षः पंचवक्त्रश्चतुर्मुखः । यां स्तोतुं किमहं स्तौमि तामेकास्यै नमो नमः ॥ 27 ॥
 ॥ ॐ ऐं महासरस्वतीप्रीत्यर्थं समर्पयामि ॥